

Ikt./Ref.*: 36283-2/2012
Ügyintéző: dr. Kerekes Milán
Tárgy: állásfoglalás

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
1063 Budapest,
Szinyei Merse utca 8.

Agócs Gábor a Pénz- és tőkepiaci tagozat elnöke és
Bősze András főtitkár
részére

Tisztelt Uraim!

A Magyar Könyvvizsgálói Kamara (székhely: 1063 Budapest, Szinyei Merse utca 8.) (MKVK) állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez (**Felügyelet**) a befektetési alapkezelőkről és a kollektív befektetési formákról szóló 2011. évi CXCVIII. törvény (**Batv.**) egyes – könyvvizsgálókat is érintő – rendelkezései vonatkozásában.

I. TÉNYÁLLÁS

A Batv. 13-15. §-ai értelmében a befektetési alapkezelőknek olyan informatikai és nyilvántartási rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek valamennyi portfólióügylet tekintetében biztosítják a Batv.-ben meghatározott információk rögzítését, a megbízás és a lebonyolított ügylet adatainak visszakereshetőségét, valamint ezen adatok nyolc évig történő megőrzését.

Az engedélyezési eljárás során a Batv. 16. § (1) bekezdés h) pontja értelmében a befektetési alapkezelési tevékenység végzésre jogosító engedélyhez mellékelni kell a könyvvizsgáló igazolását arra vonatkozóan, hogy a befektetési alapkezelő informatikai rendszere alkalmas a Batv. 13-14. §-aiban meghatározott követelmények teljesítésére.

A már működő befektetési alapkezelőknek új engedélyt nem kell kérnie, azonban a Batv. 154. § (1) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezés értelmében azok a személyek és szervezetek, amelyek a Batv. hatálybalépését megelőző napon befektetési alapkezelési tevékenységet végeztek a Batv. rendelkezéseinek való megfelelést a Felügyelet irányába 2012. április 30-ig kötelesek igazolni. A megfelelés igazolására csatolni kell a befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának igazolását arról, hogy a befektetési alapkezelő informatikai, nyilvántartási rendszere a Batv. rendelkezéseinek megfelel.

A fentiekben túl további kötelezettséget állapít meg a befektetési alap könyvvizsgálója számára a Batv. 110. § (1) bekezdése, mely szerint a Batv. 106. §-a alapján készített éves jelentésben közölt számviteli információkat a könyvvizsgálónak felül kell vizsgálnia.

II. A JOGKÉRDÉSEK

2.1 A Batv. hatálybalépését megelőzően befektetési alapkezelési tevékenységet végző alapkezelők esetében a könyvvizsgálónak szükséges-e mind az informatikai, mind a nyilvántartási rendszer megfelelőségéről kiállítani igazolást, annak tükrében, hogy a Batv. hatálybalépését követően induló alapkezelők tekintetében a Batv. csupán az informatikai rendszerre vonatkozó igazolás kiállítását követeli meg?

2.2 Abban az esetben, ha a befektetési alapkezelő értékpapírok forgalomba hozatalára, illetve folyamatos forgalmazására irányuló tevékenységet nem folytat, a befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának a Batv. 14. §-ában meghatározott követelmények igazolása tekintetében van-e teendője?

2.3 A Batv. alapján továbbra is kötelező-e a befektetési alap éves beszámolójának könyvvizsgálata?

2.4 Az éves beszámoló része-e a Batv. 106. § (3) bekezdése alapján készítendő éves jelentésnek? Az éves jelentésről szükséges-e külön könyvvizsgálói jelentést készíteni?

III. AZ MKVK ÁLLÁSPONTJA

3.1 Könyvvizsgálói igazolás a befektetési alapkezelő informatikai- és nyilvántartási rendszeréről

Az MKVK állásponjtja szerint, a törvény eltérő szófordulata nem jelenthet különbséget a könyvvizsgálótól elvárt munka és a vonatkozó igazolás tekintetében. Mivel az engedélyezési eljárás során a befektetési alapkezelő informatikai rendszerének – Batv. 13. és 14. §-aiban meghatározott feltételeknek történő – megfelelését kell vizsgálnia a könyvvizsgálónak, egy már működő alapkezelő esetében sem lehet elvárás ettől átfogóbb – a nyilvántartási rendszerre is kiterjedő – vizsgálatot kérni.

3.2 Könyvvizsgálói igazolás a Batv. 14. §-ában meghatározott követelmények tekintetében

A Batv. 14. §-ában foglalt követelményeknek megfelelő eljárásokkal, rendszerekkel, megoldásokkal abban az esetben kell rendelkeznie a befektetési alapkezelőnek, ha – Batv. 4. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott – kollektív befektetési értékpapírok forgalomba hozatalára és folyamatos forgalmazására irányuló tevékenységet végez. Amennyiben a befektetési alapkezelő nem végez ilyen irányú tevékenységet, úgy a befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának a Batv. 14. §-ában meghatározott követelmények igazolása tekintetében nincs teendője.

3.3 A befektetési alap éves beszámolójának könyvvizsgálata

Az MKVK állásponjtja szerint bár a Batv.-ben nincs erre vonatkozó kifejezett rendelkezés, a befektetési alap által – a befektetési alapok éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 215/2000. (XII. 11.) Kormányrendelet (**Kormány rend.**) alapján – készített éves beszámolójának könyvvizsgálata továbbra is kötelező, hiszen a Batv. 147. § (1) bekezdés alapján a vonatkozó szerződést a Felügyeletnek meg kell küldeni.

3.4 A befektetési alap éves jelentésének felülvizsgálata

Az MKVK álláspontja szerint az éves beszámoló nem része a Batv. 106. (3) bekezdése alapján készített éves jelentésnek. A Batv. 110. §-ában foglalt rendelkezések alapján az éves jelentésről a befektetési alap könyvvizsgálójának külön könyvvizsgálói jelentést kell készítenie, melyben az éves jelentésben közölt számviteli információkat, e körben is kiemelten az eszközök és kötelezettségek leltárát, valamint az adott időszakban elszámolt kezelési költségeket kell vizsgálnia.

IV. A FELÜGYELET ÁLLÁSPONTJA

4.1 Könyvvizsgálói igazolás a befektetési alapkezelő informatikai- és nyilvántartási rendszeréről

A Batv. 154. § (1) bekezdés b) pontja egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a Batv.-ben foglaltaknak való megfelelés igazolására csatolni kell a befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának az alapkezelő informatikai, nyilvántartási rendszerére vonatkozó igazolását.

Felügyeleti állásfoglalás kiadására jogszabályi rendelkezések értelmezése, vagy keretjellegű normatív rendelkezések tartalommal való feltöltése vonatkozásában kerülhet sor. A Felügyelet célja az állásfoglalások kiadásával az, hogy jogi normák által nem szabályozott kérdésekben, vagy többféleképpen értelmezhető, adott esetben egymásnak ellentmondó jogi szabályozás esetén saját álláspontját ismertesse az állásfoglalást kérő személlyel.

A Felügyelet álláspontja szerint a Batv. 154. § (1) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz a befektetési alapkezelők, illetve a könyvvizsgálói igazolás vonatkozásban, így ebben az esetben nem merül fel jogértelmezési kérdés, illetve nem lehet szó joghézagról.

A fentiekből következően a Batv. 154. § (1) bekezdése értelmében a – már működő befektetési alapkezelők tekintetében – a könyvvizsgálónak mind az informatikai, mind a nyilvántartási rendszer megfelelőségéről ki kell állítania az igazolást, függetlenül attól, hogy – a Batv. 16. § (1) bekezdése értelmében – az alapkezelési tevékenység végzésére jogosító engedély iránti kérelemhez csak az informatikai rendszer megfelelőségére vonatkozó igazolást kell mellékelni.

4.2 Könyvvizsgálói igazolás a Batv. 14. §-ában meghatározott követelmények tekintetében

A Batv. 14. § (1) bekezdése értelmében a befektetési alapkezelő által alkalmazott eljárásoknak, rendszereknek és megoldásoknak biztosítaniuk kell a kollektív befektetési értékpapírra vonatkozó vételi és visszaváltási megbízások elektronikus formában történő rögzítését, közvetlenül az ilyen megbízások kézhezvételét követően, amennyiben az alapkezelő – a 4. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott – kollektív befektetési értékpapírok forgalomba hozatalára és folyamatos forgalmazására irányuló tevékenységet végez. A befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának a fenti rendelkezéseknek való megfelelést – a Batv. 16. § (1) bekezdés h) pontja, illetve a 154. § (1) bekezdés b) pontja értelmében – igazolnia kell.

A Felügyelet egyetért az MKVK álláspontjával a tekintetben, hogy amennyiben a befektetési alapkezelő nem végez a Batv. 4. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott tevékenységet, úgy a befektetési alap és a befektetési alapkezelő könyvvizsgálójának a Batv. 14. §-ában meghatározott követelmények igazolása tekintetében nincs teendője.

Abban az esetben, amennyiben az értékpapírok forgalomba hozatalára, illetve forgalmazására irányuló tevékenységet nem a befektetési alapkezelő végzi, úgy a kérdéses befektetési szolgáltatás nyújtójának a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) 18. § (2) bekezdésében meghatározott informatikai és nyilvántartási rendszerrel kell rendelkeznie. Az erre vonatkozó igazolást a Bszt. 28. § (1) bekezdés q) pontja értelmében a – forgalmazási tevékenységet végző – befektetési vállalkozás könyvvizsgálója állítja ki.

4.3 A befektetési alap éves beszámolójának könyvvizsgálata

A Felügyelet egyetért az MKVK álláspontjával abban a kérdésben, hogy bár a Batv. nem rendelkezik kifejezetten az éves beszámoló könyvvizgálatáról, mindazonáltal az erre vonatkozó kötelezettség egyértelműen kiolvasható a Batv. 147. § (1) bekezdéséből, mely kötelezi a befektetési alapkezelőket az éves beszámoló könyvvizgálatára kötött szerződés Felügyelet részére történő megküldésére.

A fentiekben túl az éves beszámoló könyvvizgálatára vonatkozó kötelezettség a Batv. XX. – könyvvizsgálókra vonatkozó – fejezetének egyéb rendelkezéseiből is megállapítható. A Batv. 154. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a befektetési alap könyvvizgálatával megbízott könyvvizsgáló a felülvizgálatának eredményéről a befektetési alapot kezelő befektetési alapkezelővel egyidejűleg a Felügyeletet – írásban – haladéktalanul tájékoztatja, ha olyan tényeket állapított meg, amelynek alapján korlátozott vagy elutasító könyvvizsgálói záradék, illetve a záradék megadásának elutasítása válhat szükségessé. A Felügyelet álláspontja szerint a számvitel fogalomrendszerében könyvvizsgálói záradék egyértelműen az éves beszámoló felülvizgálatához kapcsolódhat, így a korlátozott vagy elutasító záradékokra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségből következtetni lehet az éves beszámolóhoz kapcsolódó könyvvizsgálati kötelezettségre.

A Batv. 147. § (2) és (3) bekezdése rendelkezik az éves beszámolóban szereplő adatok, információk helyesbítéséről, illetve módosításáról. Eszerint a Felügyelet jogosult a könyvvizsgáló tájékoztatása alapján – az éves beszámoló jóváhagyása előtt – a befektetési alap befektetési alapkezelőjénél kezdeményezni, hogy a helytelen adatokat tartalmazó beszámolót helyesbítsék, és gondoskodjanak a helyesbített adatok könyvvizsgálóval történő felülvizgálatáról. Továbbá a Batv. 147. (3) bekezdése értelmében, ha az éves beszámoló jóváhagyását követően jutott a Felügyelet tudomására, hogy az éves beszámoló lényeges hibát tartalmaz, a Felügyelet kötelezheti a befektetési alapot kezelő befektetési alapkezelőt az adatok módosítására és könyvvizsgálóval való felülvizgálatára.

A fentiekben látható, hogy az éves beszámolóban szereplő adatok helyesbítése, illetve módosítása esetén a befektetési alapkezelőnek minden esetben gondoskodnia kell a helyesbített, illetve módosított adatok könyvvizsgálóval való felülvizgálatáról. Mivel a befektetési alap éves beszámolójában történt minden egyes változtatást a könyvvizsgálónak felül kell vizsgálnia, ebből – a Felügyelet álláspontja szerint – egyértelműen következik, hogy a könyvvizsgálati kötelezettség az éves beszámoló egészének vonatkozásában is fennáll.

4.4 A befektetési alap éves jelentésének felülvizsgálata

A Batv. 106. § (1) és (3) bekezdése alapján a befektetési alapkezelő a nyilvánosságot rendszeresen tájékoztatja az általa kezelt nyilvános befektetési alap vagyoni, jövedelmi helyzetének, működésének főbb adatairól, mely tájékoztatási kötelezettségét – minden egyes lezárt pénzügyi évről – éves jelentés formájában teljesíti.

A Batv. 107. § (1) bekezdése értelmében a nyilvános nyílt végű befektetési alap éves jelentésének tartalmaznia kell a befektetési alap eredménykimutatását, jelentést az adott időszakban végzett tevékenységekről és a Batv. 6. számú mellékletben, ingatlanalap esetében továbbá a Batv. 7. számú mellékletben meghatározott egyéb adatokat, valamint az összes egyéb olyan lényeges információt, amelynek alapján a befektetők véleményt tudnak alkotni a befektetési alap tevékenységeinek fejlesztéséről és eredményeiről.

A Korm. rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a befektetési alap a Korm. rendelet 1. számú melléklete szerinti mérlegből, a Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti eredménykimutatásból, a 10. § szerinti kiegészítő mellékletből álló éves beszámolót köteles készíteni.

A Felügyelet álláspontja szerint – a fentiek alapján – az éves jelentés és az éves beszámoló két, egymástól független, különböző jogszabályokban meghatározott kötelező tartalmi elemekkel rendelkező dokumentum. Továbbá az éves jelentésnek – bár tartalmaznia kell a befektetési alap eredménykimutatását – nem része az éves beszámoló.

A Felügyelet egyetért az MKVK álláspontjával, miszerint a befektetési alap könyvvizsgálójának az éves beszámoló mellett az éves jelentést is vizsgálnia kell, melyről külön könyvvizsgálói jelentést kell készítenie. A Batv. 110. § (1) bekezdése értelmében – az éves jelentés tekintetében – a könyvvizsgáló felülvizsgálatának a jelentésben közölt számviteli információkra kell kiterjednie, és magába kell foglalnia az eszközök és kötelezettségek időszak végi leltárának vizsgálatát, valamint az adott időszakban elszámolt kezelési költségek ellenőrzését a letétkezelő által adott értékelés alapján.

Felhívom szíves figyelmét arra, hogy a Felügyelet a véleményét kizárólag az MKVK által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki. Az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az MKVK által előadott tényállásra vonatkozik. A Felügyelet véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. Jelen állásfoglalás kizárólag az MKVK tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2012. március 12.

Tisztelettel:

Szolomai Csaba
Dr. Csere Bálint
ügyvezető igazgató
dr. Szomolai Csaba
ügyvezető igazgató-helyettes

